

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра педагогіки та психології факультету № 3

ПОГОДЖЕНО

Начальник управління
превентивної діяльності
ГУНП в Харківській області
полковник поліції

Сергій БІРБАСОВ

25 09 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор
Харківського національного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Сергій БОРТНИК

25 09 2023

ПРОГРАМА

навчальної практики для курсантів 3 курсу,
які здобувають вищу освіту за освітньо-професійною програмою
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності

053 Психологія (психолог ювенальної превенції) –

Psychology (Psychologist in the Field of Juvenile Prevention)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології (Протокол від 29.08.2023 № 13)

Розробники:

Завідувач кафедри педагогіки та психології факультету № 3, доктор педагогічних наук, професор **Олена ФЕДОРЕНКО**
Доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3, кандидат педагогічних наук, доцент **Павло ЧЕРВОНІЙ**.

Рецензенти:

Заступник начальника ювенальної превенції УПД ГУ НП в Харківській області підполковник поліції **Лариса РАДІОНОВА**.
Завідувач кафедри соціології та психології факультету № 6, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри **Олена ЄВДОКІМОВА**.

1. Загальні положення

Програма розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про Національну поліцію», наказу МВС України від 27.06.2013 № 621 «Про затвердження Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України», та Положення про організацію та проходження всіх видів практики курсантами та слухачами магістратури ХНУВС від 02.09.2019 № 534, типових навчальних планів, затверджених МВС України та навчальних планів Харківського національного університету внутрішніх справ на 2022/2023 навчальний рік з метою підвищення якості і ефективності практичної підготовки курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Строк навчальної практики для здобувачів вищої освіти 3-го курсу (12 кредитів) – 4 тижні (відповідно до графіку освітнього процесу на 2023/2024 навчальний рік).

Навчальна практика здобувачів вищої освіти 3-го курсу є складовою частиною процесу підготовки фахівців-психологів, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня «бакалавр». Під час навчальної практики здобувачі вищої освіти набувають, закріплюють і вдосконалюють одержані теоретичні знання.

Проходити навчальну практику здобувачі вищої освіти повинні на посадах інспектора ювенальної превенції чи психолога відділення (сектору) психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення.

Бази навчальної практики: відділи та сектори ювенальної превенції ГУНП на місцях, відділення (сектори) психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення.

Навчальна практика проводиться з метою ознайомлення здобувачів вищої освіти з майбутніми професійними обов'язками у формі їх залучення до основ організації психологічного супроводження працівників поліції та професійної діяльності працівників ювенальної превенції у роботі з дітьми. Під час проходження практики здобувачів вищої освіти залучають до відповідних видів

професійної діяльності підрозділів ювенальної превенції. Результатом її проведення є формування необхідних професійних практичних знань і навичок майбутніх психологів.

Навчальна практика передбачена навчальним планом, забезпечується кафедрою та проводиться на третьому курсі навчання у базових поліцейських органах, які комплектують навчальні заклади.

Мета навчальної практики – оволодіти методами, прийомами та формами діяльності психолога в підрозділах ювенальної превенції, відділах (секторах) психологічного забезпечення; провести емпіричне дослідження для написання курсової роботи.

Завданнями навчальної практики є:

- ✓ формування об'єктивного уявлення про зміст, форми та методи роботи інспектора у підрозділах ювенальної превенції та психолога у відділенні психологічного забезпечення;
- ✓ усвідомлення змісту та специфіки майбутньої професійної діяльності;
- ✓ подальше закріплення і поглиблення одержаних знань на основі безперервного ознайомлення з роботою підрозділів ювенальної превенції;
- ✓ розширення знань та вмінь основ психологічної допомоги, їх застосування у роботі з дітьми;
- ✓ надбання і вдосконалення здобувачами вищої освіти професійних умінь і навичок;
- ✓ безпосереднє ознайомлення здобувачів вищої освіти із діяльністю поліцейських у реальних умовах;
- ✓ адаптація здобувачів вищої освіти до реальних умов діяльності територіальних органів поліції;
- ✓ розуміння необхідності суворого дотримання законності, виховання почуття обов'язку, поваги до особистості;
- ✓ набуття навичок встановлення й розвитку двосторонніх соціальних зв'язків з організаціями громадянського суспільства та громадськістю на основі концепції «Community Policing».

Навчальна практика проводиться у територіальних підрозділах (секторах) ювенальної превенції, психологічного забезпечення, де здобувачі вищої освіти набувають навички з майбутньої професії психолога, залучаються до заходів з психологічного супроводження службової діяльності працівників поліції, до роботи з дітьми. Результатом її проведення є формування професійно необхідних практичних умінь та навичок.

У ході проходження навчальної практики здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати отримані у ХНУВС знання та навички з навчальних дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Основи психологічного консультування», «Психодіагностика», «Практикум із загальної психології», «Педагогіка», «Практикум з вікової та педагогічної психології», «Психологія управління», «Психологія девіантної поведінки», «Соціальна психологія», «Юридична психологія», а також адаптаційні вміння, комунікативні та когнітивні здібності.

2. Перелік умінь та навичок, які повинні набути здобувачі ЗВО першого (бакалаврського) рівня освіти під час проходження навчальної практики

Зазначений перелік умінь та навичок сформовано на підставі вимог освітньої програми.

В результаті проходження навчальної практики здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

- класифікувати та розрізняти психологічні явища та процеси;
- характеризувати людину з точки зору її психічних процесів та станів;
- володіти основними методами, принципами та технологіями психолого-педагогічного супроводження сімей, що потребують посиленої уваги та підтримки;
- визначати та аналізувати закономірності прояву насильства в сім'ї, наслідків для потерпілих, основні напрями допомоги жертвам насильства в

сім'ї, напрями психосоціальної роботи з сім'ями, оволодіння практичними навичками здійснення профілактики насильства в сім'ї;

- володіти методиками дослідження особистості дитини;
- збирати та обробляти емпіричний матеріал, застосовувати психологічні методики з метою вивчення особистості;
- враховувати психологічні особливості дітей в реальних умовах спілкування та взаємодії;
- вміти організувати ефективні комунікації з дітьми, долати психоемоційні бар'єри у спілкуванні;
- аналізувати прояви та особливості різних форм девіантної поведінки дітьми;
- аналізувати методи виховної та психопрофілактичної роботи з дітьми;
- досліджувати конфліктні ситуації з дітьми та працівниками поліції;
- здійснювати аналіз та узагальнення інформації, отриманої в процесі роботи з дітьми, сім'ями та працівниками поліції;
- здійснювати комунікації з різними категоріями населення, зокрема, з дітьми, з метою надання інформаційної та консультативної допомоги;
- будувати стосунки з населенням на засадах партнерства, дослуховуватися та діяти на основі громадської думки у межах повноважень працівника ювенальної превенції;
- використовувати методи і засоби спілкування задля виявлення потреб населення щодо необхідності надання їм допомоги та вирішення проблем у межах професійних повноважень працівника ювенальної превенції.

Здобувачі вищої освіти повинні **сформувати навички:**

- вивчення та врахування психологічних особливостей людини в реальних умовах спілкування та взаємодії;
- застосування методів психологічної та виховної роботи з дітьми;
- дослідження, попередження та розв'язання конфліктних ситуацій в колективі.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК5	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК8	Навички міжособистісної взаємодії.
	ЗК9	Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності у галузі психології	СК3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
	СК11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
	СК13	Здатність забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок.
	СК14	Здатність ефективно застосувати норми права в професійній діяльності.
	СК15	Здатність і готовність забезпечувати дотримання прав і свобод дитини під час здійснення професійної діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності психолога ювенальної превенції	СК16	Здатність підтримувати психологічну готовність до дій в різних умовах та застосовувати психологічні прийоми та методи в професійній діяльності.
Програмні результати навчання	ПР1	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
	ПР2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
	ПР4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
	ПР9	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
	ПР10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

	ПР13	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
	ПР14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
	ПР19	Забезпечувати охорону прав і свобод людини, протидіяти злочинності, підтримувати публічну безпеку і порядок.
	ПР20	Застосовувати норми права та правомірні психологічні прийоми та методи в професійній діяльності.

3. Організаційно-методичні вказівки

Проходження навчальної практики здійснюється за програмою, яка розроблена кафедрою та передбачає виконання практичних завдань і вивчення основних нормативних актів, що регламентують діяльність психологів в органах поліції та інспекторів ювенальної превенції. У програмі визначено: мету і завдання навчальної практики, права й обов'язки здобувачів вищої освіти, організаційні заходи, конкретні завдання з урахуванням спеціальності та методичні поради щодо їх виконання, зміст і порядок оформлення звітних матеріалів.

У ході навчальної практики керівниками від Харківського національного університету внутрішніх справ та базових органів глибоко і всебічно вивчаються ділові, моральні й особистісні якості здобувачів вищої освіти з метою вирішення питань щодо їх найбільш доцільного використання в практичній роботі, а також здатності майбутнього фахівця виконувати функціональні обов'язки на цій посаді в органах Національної поліції України.

Відповідальність за організацію і проведення навчальної практики, а також безпосередній контроль за нею покладається на навчально-методичний відділ Харківського національного університету внутрішніх справ та відповідальних осіб базових органів, а навчально-методичне керівництво та забезпечення виконання програми практики – на кафедру педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС.

Змістовними завданнями навчальної практики є:**1. Робота працівників ювенальної превенції:**

- а) ознайомитися з основними напрямками соціально-психологічної роботи з дітьми та членами їх сімей;
- б) ознайомитися з основними методами психодіагностики дітей, працівників поліції;
- в) ознайомитись із структурою та динамікою дитячої злочинності;
- г) ознайомитись із нормативно-правовим забезпеченням та організацією роботи підрозділу ювенальної превенції;
- д) ознайомитися з формами та методами психопрофілактичної роботи з дітьми із соціально-проблемних сімей;
- е) проведення опитувань, анкетувань та бесід з дітьми, які здійснили правопорушення.

2. Індивідуальна робота з працівниками поліції з метою дослідження їх індивідуально-психологічних особливостей.

3. Виявлення сфер міжособистісних конфліктів в діяльності працівників ювенальної превенції.

4. Дослідження рівня конфліктності, конфліктостійкості працівників ювенальної превенції та дітьми, які здійснили правопорушення.

5. Дослідження показників адаптації, форм девіацій у дітей, які здійснили правопорушення.

6. Проаналізувати одержані під час навчальної практики результати та надати на кафедру разом зі звітом про проходження навчальної практики.

Наказом ХНУВС встановлюються строки проходження навчальної практики. На ХНУВС покладається:

завчасне інформування базових органів поліції про терміни проведення навчальної практики, направлення на їх адресу програми практики, сповіщення про кількісний склад практикантів;

контроль за проходженням навчальної практики та перевірку здійснюють викладачі кафедри не рідше, ніж один раз на тиждень. Перевірки здійснюються особисто, в телефонному режимі або шляхом інтернет-листування;

вирішення поточних труднощів проходження навчальної практики здійснюється завідувачем кафедри;

з метою повноти, змістовності та результативності виконання програми навчальної практики здобувачі вищої освіти ведуть щоденник виконання запланованих заходів.

4. Права та обов'язки осіб, які беруть участь в організації, проведенні та проходженні навчальної практики

4.1. Обов'язки керівників навчальної практики.

Керівництво навчальною практикою здійснюється керівниками практичних підрозділів, в яких вона проводиться. На них покладаються такі обов'язки:

4.1.1. Забезпечення виконання програм навчальної практики в повному обсязі та контроль їх реалізації. Встановлення режиму роботи практикантів.

4.1.2. Підбір безпосередніх керівників навчальної практики з числа підлеглих працівників і подання їх кандидатур до галузевих служб Національної поліції України, ГУНП в областях для оформлення відповідним наказом.

4.1.3. Представлення практикантів особовому складу підрозділу, роз'яснення їх правового статусу, ролі і місця керівників практики та інших працівників підрозділів під час виконання практикантами своїх обов'язків.

4.1.4. Інструктаж практикантів, ознайомлення їх з оперативною обстановкою, завданнями та функціями органу (підрозділу, служби, установи) поліції, його структурою, внутрішнім розпорядком, правилами техніки безпеки.

4.1.5. Проведення виховної роботи із здобувачами вищої освіти, що перебувають на навчальній практиці.

4.1.6. Створення для здобувачів вищої освіти необхідних умов

проходження навчальної практики, а саме: забезпечення робочими місцями, необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо.

4.1.7. Аналіз роботи здобувачів вищої освіти і надання їм допомоги в успішному виконанні програми навчальної практики.

4.1.8. Узагальнення підсумків навчальної практики та надання звіту старшим начальникам (керівникам) базових органів поліції.

4.2. До обов'язків керівників навчальної практики - викладачів ХНУВС входить:

4.2.1. Проведення консультацій з безпосередніми керівниками навчальної практики та керівниками органів поліції від базового органу;

4.2.2. Проведення установчої конференції та інструктажу для здобувачів вищої освіти на передодні навчальної практики;

4.2.3. Сприяння належному виконанню програми навчальної практики, надання необхідних пояснень під час відвідування об'єктів навчальної практики, знайомство з іншою корисною інформацією, нормативними документами, що регламентують діяльність психолога ювенальної превенції та психолога відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення в різних галузях діяльності;

4.2.4. Встановлення режиму роботи для здобувачів вищої освіти під час навчальної практики;

4.2.5. Проведення виховної роботи із здобувачами вищої освіти під час навчальної практики;

4.2.6. Аналіз роботи здобувачів вищої освіти та надання їм допомоги в успішному виконанні програми навчальної практики;

4.2.7. Вивчення та систематизація досвіду роботи випускників ХНУВС, які проходять службу в цьому регіоні.

4.3. Права керівників навчальної практики

4.3.1. Знайомство з планом навчальної практики, корекція наданого плану навчальної практики здобувачів вищої освіти.

4.3.2. Усунення недоліків в організації та проведенні навчальної практики здобувачів вищої освіти.

4.3.3. Усунення недоліків у контролі за проходженням навчальної практики здобувачами вищої освіти.

4.3.4. Внесення пропозицій щодо організації та проведення навчальної практики, вибору баз практики.

4.3.5. Внесення пропозицій щодо заохочення керівників навчальної практики з числа працівників поліції.

Керівники навчальної практики проводять ознайомлення з оперативною обстановкою на ділянці (об'єкті, районі), характером та особливостями роботи психолога відділів та секторів ювенальної превенції, кадрового забезпечення. Вони ведуть щоденний облік та оцінку роботи здобувачів вищої освіти, контроль за виконанням планів навчальної практики, внутрішнього розпорядку, контроль за веденням щоденників навчальної практики. Залучають здобувачів вищої освіти для підготовки для начальника підрозділу поліції матеріалів за підсумками проходження практики з метою узагальнення і вироблення пропозицій щодо вдосконалення організації навчальної практики.

Під час навчальної практики здобувачі вищої освіти підпорядковуються начальнику поліції, який на цей період є для них прямим начальником. Залучати здобувачів вищої освіти для виконання завдань, не передбачених програмою навчальної практики, а також переміщення їх з одного підрозділу поліції до іншого без узгодження з факультетом № 3 ХНУВС забороняється.

4.4. Обов'язки та права здобувачів вищої освіти

4.4.1. Обов'язки здобувача вищої освіти:

Під час навчальної практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

–складати відповідно до програми навчальної практики план роботи;

- виконувати передбачені програмою завдання в повному обсязі й в установлений термін;
- виконувати розпорядок дня, дотримуватись дисципліни й правил, встановлених в органах поліції за місцем проходження навчальної практики;
- вивчати накази, інструкції, огляди, методичні та аналітичні документи, які стосуються діяльності органів поліції, відділів та секторів ювенальної превенції та психологічного забезпечення;
- брати участь в громадському житті колективу. Відвідувати заняття зі службової підготовки;
- вести щоденник, регулярно звітувати керівнику практики про виконану роботу;
- перед закінченням навчальної практики скласти звіт за встановленою закладом освіти формою та затвердити його у керівника навчальної практики.

4.4.2. Права здобувачів вищої освіти:

Під час навчальної практики здобувач вищої освіти має право:

- ознайомлюватись з усіма службовими документами в рамках завдань, визначених програмою навчальної практики;
- підписувати від свого імені складені за дорученням керівника навчальної практики документи;
- користуватись технічними та іншими засобами, наявними у відповідному органі поліції;
- вносити пропозиції керівництву органів поліції та ХНУВС щодо вдосконалення організації та проведення навчальної практики, а також діяльності підрозділу.

5. Зміст та порядок оформлення звітних матеріалів

5.1. Після закінчення навчальної практики здобувачі вищої освіти має надати матеріали практики на кафедру педагогіки та психології негайно після закінчення навчальної практики. Звіт навчальної практики захищається здобувачем вищої освіти на комісії, яка призначається ректором університету.

5.2. Після закінчення проходження навчальної практики здобувачі вищої освіти подають такі документи (див. додатки):

- а) щоденник;
- б) характеристику-відгук;
- в) звіт про проходження навчальної практики;
- г) матеріали власних проведених заходів (досліджень) з аналізом та висновками.

Керуючись програмою, здобувач вищої освіти складає план проходження навчальної практики та затверджує його у свого керівника. У розділі «Облік виконаної роботи» у хронологічному порядку розміщуються:

- особисто виконана робота;
- позитивний досвід роботи співробітників, усього колективу;
- труднощі й недоліки, які заважали проходженню навчальної практики;
- висновки та пропозиції щодо поліпшення навчальної практики.

Порядок складання звіту:

Після закінчення навчальної практики здобувач вищої освіти складає письмовий звіт про проходження навчальної практики, де відображені зміст всієї роботи, яка проводилася ним під час практики, підсумки виконання завдань програми навчальної практики. Обсяг звіту до 3-х сторінок. Звіт підписується здобувачем вищої освіти і подається для підписання безпосереднім керівником практики, погодження керівником підрозділу Національної поліції де здобувач вищої освіти проходив практику, та затвердження начальником органу Національної поліції.

У своєму звіті здобувач вищої освіти зазначає:

- 1) Назву підрозділу поліції, у якому проводилася навчальна практика та її стисла характеристика.
- 2) Результати виконання програми навчальної практики (що конкретно зроблено, які документи вивчено, відпрацьовано практичні заходи тощо).
- 3) Пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та поліпшення організації і проведення навчальної практики в підрозділах поліції.
- 4) Труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження навчальної практики.

До звіту також додаються матеріали, що були підготовлені здобувачем вищої освіти протягом проходження навчальної практики: довідки, плани, рішення, тестові бланки, матеріали наочної агітації тощо.

5.3. Загальні підсумки навчальної практики і заходи щодо її подальшого вдосконалення обговорюються на оперативних нарадах в підрозділах поліції, на засіданнях вчених рад та кафедри педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС, загальних зборах здобувачів вищої освіти.

6. Захист матеріалів навчальної практики та критерії їх оцінювання

Захист результатів навчальної практики здійснюється у ХНУВС протягом перших десяти днів після завершення навчальної практики, відповідно до розкладу, який складається факультетом за 10 днів до закінчення практики та затвердженого першим проректором Університету.

Результати проходження навчальної практики оцінюються комісією з урахуванням попереднього вивчення звітних матеріалів, висновків керівників практики підрозділів поліції, у яких проводилася навчальна практика, доповідей здобувачів вищої освіти та їх відповідей на поставлені запитання.

З метою перевірки рівня засвоєння визначених програмою практики знань передбачено захист у формі поліцейського квесту здобувачами вищої освіти.

Метою участі в поліцейському квесті є демонстрація здобувачами вищої

освіти наявних знань та додаткове закріплення навичок щодо виконання певних професійних дій.

Завданням поліцейського квесту є розвиток креативного мислення, розкриття творчого потенціалу, формування навичок раціонального використання навчального часу та стимулювання пізнавальної діяльності.

Змістом поліцейського квесту є імітація (моделювання) професійних умов, що максимально наближені до реальних та моделюють типові ситуації, що виникають перед працівником поліції ювенальної превенції під час виконання покладених на нього завдань, послідовне виконання заздалегідь підготовлених завдань групами або окремими здобувачами вищої освіти.

Місцем проведення поліцейського квесту є навчально-тренувальний полігон (або тренінгова аудиторія).

Для проведення поліцейського квесту використовуються рольові та ділові ігри.

Після прибуття здобувачів вищої освіти з навчальної практики, згідно окремого затвердженого розкладу проводиться поліцейський квест.

Участь в організації та проведенні поліцейського квесту беруть науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки та психології (далі – організатори) із можливим залученням досвідчених працівників Національної поліції України.

Сюжет поліцейського квесту обирається лінійний або кільцевий, щоб здобувачі вищої освіти могли виконувати практичні завдання квесту послідовно одне за одним або з можливістю розпочинати виконання практичних завдань з будь-якого із запропонованих.

Перед тим як взяти участь у поліцейському квесті здобувачі вищої освіти мають завчасно ознайомитися із переліком практичних завдань, які необхідно перенести вирішувати ними під час участі у поліцейському квесті.

Перед початком поліцейського квесту організатори оголошують здобувачам вищої освіти правила його проведення та критерії оцінювання правильності виконання здобувачами вищої освіти завдань.

На початку поліцейського квесту організатори видають кожному із здобувачів вищої освіти індивідуальне творче завдання – фабулу певної професійної ситуації.

Здобувачі вищої освіти, які беруть участь у поліцейському квесті, повинні виконати певну послідовність практичних завдань щоб зібрати необхідні дані для подальшої роботи, фабулу якого здобувачі вищої освіти отримали в індивідуальному творчому завданні. Виконання кожного із практичних завдань квесту не повинно перевищувати 5-10 хвилин.

Перелік індивідуальних творчих завдань (фабули) підготовлені науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки та психології до початку проведення поліцейського квесту.

Під час участі здобувачів вищої освіти у поліцейському квесті організатори обліковують кількість правильно виконаних кожним здобувачем вищої освіти практичних завдань.

Результати участі здобувачів вищої освіти у поліцейському квесті враховуються комісією під час захисту матеріалів навчальної практики.

Відмітка за проходження навчальної практики вноситься до залікової книжки здобувача вищої освіти та до іспитової відомості.

Матеріали проходження навчальної практики захищаються на підставі звітних матеріалів, представлених практикантом, характеристик, відгуків викладачів – керівників навчальної практики.

Захист результатів всіх видів практики оцінюється як окрема залікова дисципліна. Результати захисту навчальної практики відображаються у заліково-екзаменаційних відомостях, залікових книжках, навчальних картках, додатках до диплому та оцінюються за 100 бальною шкалою з подальшим переводом до національної шкали та шкали ECTS.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику та/або не виконали програму навчальної практики, отримали негативний висновок про якість її проходження або одержали незадовільну оцінку під час захисту матеріалів практики, з дозволу ректора Університету проходять практику повторно в

період до Державної атестації. У разі повторного невиконання програми навчальної практики (незалежно від причини) здобувачі вищої освіти до складання екзаменаційної сесії та державних екзаменів не допускаються та відраховуються з Університету у встановленому порядку.

Підсумки організації і проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти, пропозиції щодо їх подальшого вдосконалення щорічно розглядаються на засіданнях кафедри. Документація з навчальної практики має зберігатися на кафедрі протягом 5 років.

Критерії оцінювання стажування.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки

40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

7. Інформаційне та методичне забезпечення

Рекомендована література

Основна

1. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 256 с.
2. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2012. 200 с.
3. Максименко С. Д. Медведєв В. С. Юридична психологія : підручник. Київ : Вид. Дім «Слово», 2018. 448 с.
4. Мілорадова Н. Е. Психологічні основи професіогенезу слідчих : монографія. Харків : ФОП Бровін, 2018. 496 с.
5. Наказ МВС від 19.12.2017 № 1044 Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України.
6. Осьодло В. І. Психологія професійного становлення офіцера : монографія. Київ : Золоті ворота, 2012. 463 с.
7. Прикладна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Аболіна та ін. Наук. ред. В. Панченко К.: Центр учбової літератури, 2012. 391 с.
8. Приходько І. І. Засади психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності : монографія. Харків : Акад. ВВ МВС України, 2013. 745 с.
9. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. / І. І. Приходько, О. С. Колесніченко, О. В. Тімченко та ін. Харків : НА НГУ, 2016. 571 с.

Допоміжна:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція : навч.-метод. Посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 211 с.
2. Афанасьєва Н.Є. Основи психогігієни та психопрофілактики: навч. пос. Х.: НУЦЗУ, 2016. 91 с.
3. Барко В. І., Остапович В. П., Барко В. В. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. Науковий вісник

Херсонського державного університету. Вип. 2. Т. 1. 2018. С. 176–181.

4. Євдокімова О.О. Психологічна служба : Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУРЕ, 2013. 204 с.

5. Охріменко І. М. Проблематика психологічного забезпечення професійної діяльності працівників державної кримінально-виконавчої служби України. Право і безпека. 2018. № 4 (71). С. 126–131.

6. Панок В. Г. Психологічна служба: Навчально - методичний посібник для студентів і викладачів. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня Рута, 2012. 488 с.

7. Приходько І. І. Сучасна система психологічного забезпечення професійної діяльності фахівців екстремального профілю в Україні. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2017. Вип. 22. С. 214–227.

8. Сокурєнко В. В. Психологічне забезпечення службової діяльності поліцейських. Бочаровські читання : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю підгот. психологів у Харків. нац. ун-ті внутр. справ (Харків, 15 квіт. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 249–253.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності : Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2010. 288 с. Електронний ресурс. Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417959.pdf

2. Етичний кодекс психолога. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://uadocs.exdat.com/docs/index-403879.html?page=6>

3. Москальова А. С., Брюховецька О. В. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с. Електронний ресурс. Режим доступу: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psy%20_ctr.pdf

4. Наказ МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19>

5. Про затвердження Положення про психологічне забезпечення в Національній гвардії України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.12.2016 № 1285. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0080-17>.

**Завідувач кафедри
педагогіки та психології
факультету № 3**

Олена ФЕДОРЕНКО

25.08 2023

8. ДОДАТКИ

Додаток 1

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва)

курсанта

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет № 3

Кафедра педагогіки та психології

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Спеціальність 053 «Психологія» (психолог ювенальної превенції)

_____ курс, група _____

Наказ про закріплення за підрозділом, у якому буде організовано практику _____

(найменування підрозділу, номер та дата видання наказу)

Строк проведення практики з _____ по _____.

Календарний графік проходження практики

[illegible]

Керівники стажування на посаді:

Від ХНУВС

(підпис)

(звання, посада, П.І.Б.)

від підрозділу органу

Національної поліції

(підпис)

(звання, посада, П.І.Б.)

Продовження додатка

Робочі записи під час стажування на посаді

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

Продовження додатка

Робочі записи під час стажування на посаді

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines, typical of notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

- підрозділ, у якому здійснено практику, посада та функціональні обов'язки;
- заходи, в яких взято участь;
- практичні навички, отримані при проходженні практики;
- перелік документів, які були складені безпосередньо;
- труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження практики;
- інша інформація, що впливає на якість проходження практики.

Оцінка:

за національною шкалою (словами)	кількість балів (цифрами і словами)	за шкалою ECTS

Керівник практики від ХНУВС

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Примітки:

1. Щоденник заповнюється курсантом особисто, крім розділу відгуку осіб, які перевіряли проходження практики.
2. Формат бланка щоденника А5 (148×210 мм), брошура 8 сторінок разом з обкладинкою з карткового паперу.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник органу Національної поліції

(посада, звання, П.І.Б.)

(місце для печатки)

(підпис, дата)

ЗВІТ

за результатами проходження практики

(звання, П.І.Б., повне найменування навчального підрозділу)

Зміст звіту

Курсант

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

**Керівник практики від органу
Національної поліції**

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

ПОГОДЖЕНО
Керівник підрозділу органу
Національної поліції, де організовано
проходження практики

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

КВЕСТ**на тему: «Попередження домашнього насильства»****Мета:**

- навчитися визначати ознаки і форми прояву різних видів насильства;
- відпрацювати вміння самостійно ухвалювати рішення, вдосконалити навички здобувачів вищої освіти з правомірної поведінки;
- виховувати толерантність у ставленні до людей;
- через проведення обговорення з'ясувати рівень усвідомлення важливості цієї теми здобувачами вищої освіти.

Форма заходу: квест.

Обладнання: комп'ютер; відео фрагмент; фішки для оцінки групи; фішки для індивідуальної оцінки; текстові матеріали; кольорові бейджики; папір білий; кольоровий папір; конверти із завданнями; ручки.

Законодавче забезпечення: Конституція України, Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Конвенція ООН «Про права дитини».

Цільова група: здобувачі вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 053 «Психологія».

Тривалість: 2 години.

Перебіг заняття**I. Організаційна частина**

Методичний коментар. Квест проводиться при захисті матеріалів навчальної практики (або на практичному занятті) у відповідній навчальній групі. Для проведення квесту організовано 4 станції (на кожній станції обов'язково присутній викладач), на яких здобувачі вищої освіти отримують та виконують певне завдання. Після проходження останньої станції учасники квесту збираються разом для обговорення результатів та підбиття підсумків.

В ході квесту здобувачі вищої освіти мають проаналізувати основи сучасного українського законодавства щодо протидії та профілактики насильства в сім'ї (домашнього насильства; навчитись застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань, пов'язаних з домашнім насильством.

На початку квесту здобувачі вищої освіти об'єднуються (поділяються) у 4 команди.

Кожна команда обирає собі назву та девіз.

До отримання завдань кожна команда представляє себе та розповідає, про свої очікування від заходу. Всі групи разом переглядають відеофрагмент, в якому показані різні види насильства.

Після перегляду відеофрагменту, команди починають обговорення.

Завдання 1.

Кожна група повинна визначити найбільшу кількість ознак та видів насильства у представленому відео. За кожну правильну відповідь команда отримує одну фішку. Після завершення виконання першого завдання команда

переходить на другу станцію, на якій отримує наступне завдання.

Завдання 2.

Завдання виконується в присутності викладача, який оцінює індивідуальну роботу здобувачів вищої освіти. Оцінюється індивідуальний вклад кожного здобувача вищої освіти у вирішенні завдання, за що вони отримують «індивідуальну фішку» та роботу групи. При правильно виконаному завданні група отримує одну фішку.

Для виконання цього завдання команда переходить на окрему станцію та отримує певну ситуацію, в якій описується насильство. Здобувачі вищої освіти повинні визначити: «Яке це насильство? Ознаки насильства? Хто є жертвою, свідком, кривдником?», До якого правового поля належить вид насильства («Яке покарання передбачене за вчинення насильницьких дій?», «Дії поліцейського в цій ситуації?»).

Після виконання завдання група переходить на наступну станцію.

Завдання 3.

Кожна група отримує конверт із завданням:

- 1 конверт – скласти психологічний портрет кривдника;
- 2 конверт – скласти психологічний портрет жертви;
- 3 конверт – скласти алгоритм взаємодії з кривдником;
- 4 конверт – скласти алгоритм взаємодії з жертвою.

Завдання виконується в присутності викладача, який оцінює індивідуальну роботу здобувачів вищої освіти. Оцінюється індивідуальний вклад кожного здобувача вищої освіти у вирішенні завдання за що вони отримують «індивідуальну фішку» та роботу групи. При правильно виконаному завданні група отримує фішку.

Після проходження 3 станцій та виконання завдань групи повертаються в аудиторію, де відбувається обговорення результатів квесту, з'ясовуються проблемні питання, які виникали при вирішенні завдань. Підсумовується кількість групових та індивідуальних фішок.

Команда переможець визначається за найбільшою групових фішок.

Здобувач вищої освіти переможець визначається за найбільшою кількістю індивідуальних фішок.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТЕМАТИЧНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО КВЕСТУ

Ситуація 1

«Катя В.» (ім'я змінено) вийшла заміж за «Євгена» (ім'я змінено). Катя говорить про чоловіка як про «людину з важким характером» навіть коли він тверезий, він дуже ревнивий, кричить на неї, лається, погрожує вбити, б'є та виганяє з дому.

«Чоловік, переважно, п'є ночами: вмикає світло, включає телевізор і стереосистему, починає «виховувати» мене, дітей і навіть kota. Він всіх сварить, витягає мене з ліжка і тягає по квартирі, після чого гвалтує мене. Якщо я намагаюсь опиратись, він мене б'є, виганяє з дому, обзиває, душить, зв'язує,

рве одяг і волосся, звішує з балкона головою донизу, вигукуючи, що я повинна йому підкорюватись...»

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність домашнього насильства.
2. Визначить ознаки насильства.
3. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 2

На уроці фізкультури вчителька побачила, що в одного з її учнів А. на руках багато синців, подряпин та крововиливів; є малопомітні синці також на шиї. Вона спитала хлопця, що сталося, але він ухилився від відповіді на запитання та не зміг нічого пояснити. Вчителька також розпитала однокласників хлопця, і вони засвідчили, що аналогічні синці в нього є по всьому тілу, що він соромиться перевдягатися при них та намагається взагалі ухилитися від фізкультури. Вчителька також згадала, що А. постійно вдягнений в сорочки або светри з довгими рукавами та закритим горлом. На прямі запитання А. відмовчується або говорить, що все нормально.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 3

14-річна О., в якій померли батьки, вже два роки виховується родичами (дядько та тітка), які взяли над нею опіку. Вони всі живуть в квартирі, яка належала батькам дівчини. В О. є старша 22-річна сестра, яка винаймає житло та живе окремо. Сестра О. нещодавно пройшла курс реабілітації в наркологічній клініці з метою позбавлення від наркотичної залежності. Сестра О. звернулася із заявою до міліції з приводу фактів сексуального зловживання щодо О. з боку її дядька, які тривають вже не менше півроку. Сестра О., збентежена виявленими обставинами, просить передати їй право опіки над О. За словами сестри, О. довго вагалася перед тим, як розповісти їй про ситуацію. О. підтвердила всі факти, повідомлені сестрою.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 4

До лікарні поступила 14-річна К. з ознаками значного недоїдання: при зрості 167 см її вага становила 37 кг. Після огляду їй було поставлено діагноз «нервова анорексія» та призначено лікування. Бабуся К., яка й привезла її до лікарні, наполягала на тому, щоб лікарі заборонили матері К. бачитися з дівчиною. Тим не менш, мати відвідала дівчину, після чого нервово-психічний стан К. різко погіршився, вона відмовлялася від лікування, плакала, не бажала

спілкуватися з лікарями. Після того, як така ситуація повторилася кілька разів, лікар заборонив матері К. відвідувати дівчину. За словами бабусі, мати К., яка кілька років тому розлучилася, всі стосунки з колишнім чоловіком повністю розірвала, незважаючи на те, що дівчина любить батька і хотіла б з ним іноді бачитись.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Визначить ознаки насильства.
4. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 5

16-річна В. звернулася до районного відділу у справах сім'ї та молоді із усною заявою щодо фізичного та психологічного насильства, яке чинив щодо неї її батько. За словами В. він її періодично бив, нецензурно лаяв, називав «шльондрою», не пускав в дім та на двір, тому їй доводилося перелізати через паркан та ночувати на вулиці.

Батько В. зі свого боку розповів, що дочка, незважаючи на його заборону, постійно ходить на дискотеки до сусідніх сіл, пропускає шкільні заняття, вживає алкогольні напої, повертається додому надто пізно. Він неодноразово попереджав її, що не впустить її в дім, адже родина має рано вставати до роботи. Він підтвердив факти того, що кілька разів вдарив її (надавав ляпасів) та зачинив кватирку і вхід до домівки.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Визначить ознаки насильства.
4. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 6

Сусіди родини, в якій виховується 15-річний Д. (сирота та інвалід з дитинства), звернулися до голови селищної ради через співчуття до хлопця, якого вони підгодовують, віддають йому одяг та взуття свого сина, пускають до себе в дім погрітися. Хлопець отримує відповідну пенсію, до того ж, навчається у ЗВО і йому надається стипендія. Він проживає в домі своїх усиновителів разом із неповнолітніми братом та сестрою. Усиновителі заперечують проти того, щоб Д. жив у гуртожитку, мотивуючи це його інвалідністю. Водночас, вони повністю забирають в нього стипендію та пенсію, які є основними джерелами надходження грошових коштів до сім'ї (піклувальники Д. час від часу залучаються до одноразових або сезонних робіт). Кошти Д. витрачаються усиновителями на себе та утримання власних дітей; Д. не має ані належного лікування та медикаментів, ані відповідного харчування, ані зручного сезонного одягу. Крім того, він не має в домі власних речей, не може вільно пересуватися по будівлі (здебільшого, він живе в літній кухні), користуватися електрикою та меблями (у т. ч., для виконання домашніх завдань). Усиновителі

вважають, що дуже багато роблять для Д., і він має бути їм вдячний за те, що вони прийняли його до себе жити.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Визначить ознаки насильства.
4. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 7

Коли ми тільки одружилися, мій чоловік почав часто й брутально наді мною знущатися. Увесь час він мене бив, давав ляпаси і гасив об моє тіло недопалки. Одного разу він намагався перерізати мені горло – у мене ще й досі шви. Він на шість годин прив'язав мене до стільця, завдавав мені ножових ран і намагався мене придушити. Двічі мені довелося лягати до лікарні. Незважаючи на те, що сусіди давали свідчення про ці напади, міліція відмовлялась втручатися. Коли пройшло дев'ять місяців, я вирішила розірвати наші стосунки. Але потім ще чотири роки мій колишній чоловік переслідував мене, знущався, бив та погрожував. Намагаючись захиститися, я кілька разів зверталася до поліції, пробувала подати на нього на суд, п'ять разів змінювала свій номер телефону, часто міняла місце роботи. Нічого не допомагало, бо він мене знаходив і надалі наді мною знущався. Я стала полонянкою у власному будинку – просто боялася, що він мене побачить, коли я вийду. Через моє становище мені було так соромно, що я приховувала правду від друзів та родини, тому в мене почалася депресія, яка привела мене до спроби самогубства.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Визначить ознаки насильства.
4. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 8

Мені було шість років, і я якось побачила, як батько просто жбурнув маму через усю кімнату. Мама почала кликати сестру, щоб вона відвела мене до своєї кімнати, але я не хотіла її залишати і дуже плакала. А ще одного разу він дуже жорстоко бив маму, я побігла по допомогу, і приїхала поліція. А наступного дня її обличчя було просто геть понівечене, усе синє від побиття, а на губу їй довелося накладати шви, і, мабуть, у неї була поламана шелепа. На її шиї були синці від його пальців, коли він її душив.

Завдання:

1. Оцініть ситуацію на наявність насильства.
2. Яка форма насильства розглядається в ситуації?
3. Визначить ознаки насильства.

4. Працівників яких служб необхідно залучити до вирішення цієї ситуації?

Ситуація 9

До соціального працівника Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за 5 хвилин до кінця робочого дня підійшла жінка, яка вочевидь знаходилась у стресовому стані. Жінка повідомила, що в неї серйозні проблеми, пов'язані з насильством в сім'ї, і їй терміново потрібна допомога. Соціальний працівник, молода дівчина, у цей день хотіла піти трохи раніше і вже призначила зустріч з подругами, на яку запізнювалась. Вона не дала жінці увійти і сказала, щоб та приходила завтра о 9.00.

Завдання:

1. Що у цій ситуації зроблено неправильно і ким?
2. Які етичні принципи діяльності соціального працівника порушено?
3. Який алгоритм дій у такій ситуації може бути застосований?

Ситуація 10

Олені 12 років. Вона живе з батьками та сім'єю рідної сестри у сільській місцевості. Дівчина звернулась до служби у справах дітей районного центру за консультацією.

Проблема Олени: жорстоке поводження щодо неї з боку Петра, чоловіка її сестри. Олена збентежена і не знає, як їй діяти далі.

Соціальний педагог (жінка сорока шести років, що мешкає в тому ж селі, що і дівчина) сказала Олені, що та сама винна і, мабуть, провокує таку поведінку до себе. Мовляв, вона з дитинства знає Петра, він «мухи не скривдить».

На наступний день про візит Олени до служби знало все село.

Завдання:

1. Чи реальною є така ситуація? Які подібні ситуації ви знаєте?
2. Що у цій ситуації зроблено неправильно і ким?
3. Які етичні принципи діяльності фахівця із соціальної роботи порушено?
4. Який алгоритм дій у такій ситуації може бути застосований?

Ситуація 11

Наталя працює у Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Протягом майже року вона допомагала одному зі своїх клієнтів та його сім'ї розв'язувати надзвичайно складну ситуацію, пов'язану з насильством у сім'ї. Спільна робота Наталі та її клієнта вже на сьогодні має значні позитивні результати.

На чергову консультацію до Наталі клієнт прийшов з величезним букетом троянд, цукерками і прикрасою, яку він зробив власноруч із дерева. Він подякував фахівцеві за плідну спільну роботу і висловив сподівання, що й надалі вони будуть працювати ефективно. Наталі було дуже приємно, вона з радістю прийняла подарунок і запросила клієнта випити кави з цукерками.

Завдання:

1. Чи реальною є така ситуація?
2. Що у цій ситуації зроблено неправильно і ким?

3. Які етичні принципи діяльності порушив фахівець?
4. Як доцільно було вирішити цю ситуацію?

ПЕРЕЛІК

запитань для перевірки знань курсантів на початку навчальної практики та після проходження навчальної практики

1. До якого віку вважається «дитина-кривдник»?
2. На яких осіб поширюється незалежно від факту спільного проживання дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству?
3. На яких засадах ґрунтується діяльність, яка спрямована на запобігання та протидію домашньому насильству?
4. На яких принципах базуються будь-які дії, що вчиняються щодо дитини?
5. Назвіть основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.
6. Хто є суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству?
7. На які органи та установи покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству?
8. Які повноваження належать службі у справах дітей у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дітей?
9. Які повноваження належать уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству?
10. Які заходи здійснюють навчальні заклади та установи системи освіти під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству?
11. Що передбачає взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству?
12. Назвіть завдання суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству у сфері запобігання домашньому насильству?
13. Що належить до спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству?
14. Які заходи містить терміновий заборонний припис?
15. На який термін (кількість діб) виноситься терміновий заборонний припис та кому він вручається?